

Név: ....., NEPTUN-kód: .....

Pontszám: ....., Csoportszám: ....., Gyakorlatvezető: .....

*Programtervező Informatikus BSc
Numerikus módszerek 2. zárthelyi
2017. május 15.*

1. (8+2 pont) Határozza meg intervallumonkénti polinomok segítségével azt az S másodfokú spline-t amelyre

$$S(-1) = 0 \quad S(0) = -1 \quad S(2) = 1 \quad S'(2) = 0$$

Írja fel a spline-t az $1, x, x^2, (x-0)_+^2$ globális bázisban!

2. (6 pont) Határozza meg a következő mátrix általánosított inverzét!

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 1 & 1 \\ 3 & 1 & 0 & 2 \end{pmatrix}$$

3. (6 pont) A legkisebb négyzetek módszerével határozza meg az

$$\begin{array}{c|c|c|c|c} x_i & -2 & 0 & 2 & 6 \\ \hline y_i & -2 & -1 & 0 & 2 \end{array}$$

pontokra négyzetesen legjobban illeszkedő egyenest!

4. (6+2 pont) Mutassa meg, hogy a következő kvadratúra formula interpolációs típusú! Newton-Cotes típusú a formula? Ha igen, zárt, vagy nyílt?

$$\int_{-1}^3 f(x) dx \approx \frac{4}{3}(2f(0) - f(1) + 2f(2))$$

5. (6+4 pont) Alkalmazzon érintő-, trapéz- és Simpson-formulát az

$$\int_0^1 \cos\left(\frac{\pi}{2}x\right) dx$$

integrál közelítésére! Hány trapézformulát kell alkalmazni a 10^{-2} pontosság eléréséhez? (Számításai során használhatja a $\pi^2/4 < 5/2$ közelítést és további felső becsléseket, hogy a formulák számát egész számmal tudja megbecsülni).

6. (2+2+2+2+2 pont) Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

- Definiálja az $\Omega_n = \{x_0, x_1, \dots, x_n\}$ felosztásra vonatkozó l -edfokú spline-t!
- Hogyan definiáljuk az A túlhatározott mátrix általánosított inverzét? Mikor létezik?
- Írja fel az (x_i, y_i) ($i = 1, \dots, n$) pontokra legjobban illeszkedő $a_2x^2 + a_1x + a_0$ egyenletű parabola meghatározásához a Gauss-féle normálegyenletet (legkisebb négyzetek módszere)!
- Definiálja az interpolációs típusú kvadratúra formulát!
- Mikor mondjuk azt, hogy egy kvadratúra formula egy F függvényosztályra pontos?

Fogalmazza meg az $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ típusú függvény lokális szélsőértékének létezésére vonatkozó *elsőrendű szükséges* feltételt!

Fogalmazza meg az $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ típusú függvény lokális szélsőértékének létezésére vonatkozó *másodrendű elégséges* feltételt!

Írja fel az $f(x, y) = x^y + y^2 \cos(x - 1)$ függvény $a = (1, 3)$ ponthoz tartozó *elsőfokú* Taylor-polinomját!